



Schablonregler vid taxeringen.

Förslaget till *schablonregler* för beräkning av vissa avdrag, vilket framlagts i proposition nr 59 och tidigare refererats i tidskriften har nu antagits av riksdagen (bevillningsutskottets bet. nr 18). Den ändringen vidtogs av riksdagen att det högre försäkringsavdraget om 600 kronor skall få åtnjutas även av ogift, som haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, för vilket utgått allmänt barnbidrag. Anledning saknas att nu lämna en ingående redogörelse för de nya schablonreglerna, eftersom dessa skola tillämpas först vid 1957 års taxering.

Svensk-franska avtalet.

Riksdagen har godkänt ett tillägg till det *svensk-franska avtalet*, innebärande lättnader i beskattningen för lärare vid uni-

versitet samt studerande vid sådan läroanstalt eller teknisk skola. Tillägget återfinnes i SFS nr 69 och skall gälla vid *årets taxering*. För lärarnas del innebär ändringen, att vid tillfällig vistelse ej överstigande två år vid universitet i det andra landet beskattning ej skall ske. Studerande som nyss nämnts äro icke skattskyldiga för praktikantinkomster i det andra landet under förutsättning, att anställningstiden icke överstigit 100 dagar och inkomsten icke överstigit 2.000 kr resp. 135.000 fr.

Proposition med förslag till ändrade regler för företagsbeskattningen.

I prop. nr 100 har förslag framlagts till ändrade regler för företagsbeskattningen. Förslaget grundar sig på det av företagsbeskattningskommittén år 1954 framlagda betänkandet (se redogörelse därför, denna tidskrift årg. 1954, s. 253 ff.). Vissa modi-

vederbörande pastorsämbete. I annat fall torde uppgift om civilståndet kunna inhämtas från vederbörandes pass. Är fråga om dansk, finsk eller norsk undersåte, som icke medfört pass, får vederbörande styrka sitt civilstånd med bevis från hemlandet.

Visar utlänningen exempelvis med tillstånd till penningutförelse, att han tidigare

bidragit till sin hustrus underhåll, höjer detta trovärdigheten av hans påstående att han under inkomståret ämnar lämna underhåll till sin hustru. I övrigt torde några generella anvisningar icke kunna lämnas, i vilken form utlänningen har att göra troligt att han bidrager till hustruns försörjning.

fikationer och ändringar i kommitténs förslag ha vidtagits.

Syftet med den föreslagna lagstiftningen är att anpassa företagsbeskattningen till en konjunkturstabiliserande ekonomisk politik. Det framlagda förslaget bygger på en fortsatt nettovinstbeskattning men med en åtstramning av rätten till vinstreglerande dispositioner. Investeringsfondsinstitutet föreslås utbyggt med speciella skattelättnader för de företag, som begagnar sig därav.

Den *fria avskrivningsrätten* upphäves. Avdrag för avskrivning å maskiner får åtnjutas med högst 30 procent för år räknat å summan av ingående bokfört värde å inventariebeståndet och årets anskaffningskostnad. Möjlighet finnes att i det fall, då inventarier avyttrats eller förlorats, göra en extra avskrivning motsvarande försäljningssumman eller försäkringsersättningen (nettometoden). Även överprisavdrag m. m. kan ifrågakomma. Enligt en supplementärregel få i rörelsen kvarvarande tillgångar alltid skrivas ned till ett värde motsvarande restvärdet vid en årlig avskrivning med 20 procent å anskaffningsvärdet.

Dessa regler skall i princip få tillämpas av alla rörelseidkare och jordbrukare med taxering enligt bokföringsmässiga grunder och alltså icke — som för närvarande gäller beträffande rätten till fri avskrivning — endast av aktiebolag och ekonomiska föreningar.

Beträffande *lagervärderingen* skall, i syfte att erhålla en tillförlitlig utgångspunkt för beräkning av vid taxeringen tillåten nedvärdering, skattskyldig, som är pliktig att föra handelsböcker, verkställa en sådan inventering av lagret att dettas anskaffnings- eller återanskaffningsvärde därvid framkommer eller ock annat värde med stöd varav något av förstnämnda vär-

den kan framräknas. Sedan därefter avdrag för inkurans verkställts, får nedskrivning göras. Huvudregeln för flertalet skattskyldiga är därvid att lagret får nedskrivnas med 60 till 40 procent. Med tillämpning av endera av två supplementärregler kan i särskilda fall lägre lagervärden medgivas. Enligt den ena regeln må sålunda nedskrivningens storlek beräknas på medeltalet av lagren under de två närmast föregående beskattningsåren, vilket i vissa fall kan leda till negativa lagervärden. Den andra supplementärregeln innebär att om i lagret ingår råvaror eller stapelvaror, lagret i denna del får upptagas till lägst 70 procent av ifrågavarande tillgångars lägsta marknadspris under en tioårsperiod.

Beträffande lagervärderingen enligt huvudregeln skall under vissa övergångsår gälla följande. Lagret för beskattningsåret 1955 får värderas enligt nu gällande regler, för beskattningsåret 1956 till lägst 20 procent av lagrets anskaffningsvärde samt för beskattningsåren 1957 och 1958 till lägst 30 procent av anskaffningsvärdet. Fr. o. m. beskattningsåret 1959, sålunda fr. o. m. taxeringen 1960, träder de nya bestämmelserna helt i kraft.

Såsom villkor för rätt till avdrag för avsättning till *investeringsfond* föreslås att den skattskyldige å särskilt konto i riksbanken inbetalt 40 procent av den gjorda fondavsättningen. Avsättning till investeringsfond för skogsbruk med högst 10 procent av redovisad bruttointäkt av skogsbruk. I syfte att stimulera till ökade fondavsättningar förordas flera betydelsefulla ändringar i förhållande till nu gällande lagstiftning. Sålunda får 30 procent av investeringsfond fritt tagas i anspråk efter fem år, medan enligt nuvarande regler fond inte får till någon del tagas i anspråk utan

arbetsmarknadsstyrelsens medgivande. Vidare föreslås rätt för företag, som tagit investeringsfond i anspråk i enlighet med nyssnämnda myndighets beslut att vid beskattningen erhålla ett extra avdrag med belopp motsvarande 10 procent av den ianspråktagna fondavsättningen.

Rätten till avdrag för *avsättning till pensionsstiftelser* begränsas permanent i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande tillfälliga bestämmelser. I syfte att förhindra missbruk av bestämmelserna äger s. k. familjeföretag inte åtnjuta avdrag för stiftelseavsättning för att bereda pension åt huvuddelägare. I fråga om avsättning som göres av fysisk person, handels- och kommanditbolag erfordras för avdragsrätt att de avsatta medlen överförs till stiftelsen kontant eller på därmed jämförligt sätt. De fria pensionsstiftelserna skall stå under länsstyrelsens tillsyn.

För avdrag för *avsättning till annan personalstiftelse än pensionsstiftelse* kräves att medlen kontant eller på därmed likvärdigt sätt överförs till stiftelsen. Även fri personalstiftelse skall stå under länsstyrelsens tillsyn.

De föreslagna reglerna äro — med ovan angiven begränsning — avsedda att träda i kraft vid 1956 års taxering.

Förslag om vissa ändringar i taxeringsförordningen.

Det förslag till effektivare taxering som framlagts av 1950 års skattelagssakkunniga, för vilket redogörelse lämnats i denna tidskrift årg. 1954, s. 225 ff., har i åtskilliga hänseenden mött kritik. De sakkunnigas förslag till organisation av taxeringsväsendet och vad därmed sammanhänger har ansetts böra göras till föremål för ytterligare utredning.

Inom finansdepartementet har en överarbetning skett av de sakkunnigas förslag i övrigt. Departementschefen avvisar åtskilliga av de sakkunnigas förslag bl. a. beträffande den särskilda avgiften vid avvikelse från deklaration samt mildrar andra delar av förslaget.

Det nu i prop. nr 160 framlagda förslaget innebär bl. a. följande.

Den som är deklarationsskyldig eller skyldig att lämna uppgifter till ledning för annans taxering skall i skälighetsomfattning föra och för taxeringskontroll tillhandahålla räkenskaper eller andra anteckningar. En uttrycklig bestämmelse om s. k. sköns-taxering införes och skall tillämpas då föreskrivna anteckningar till ledning för den egna taxeringen inte förts samt av omständigheterna i övrigt framgår att en riktig taxering icke kan grundas på den skattskyldiges uppgifter.

Självdeklarationer av bl. a. rörelseidkare och jordbrukare skola innehålla vissa för taxeringen erforderliga upplysningar, som för närvarande måste inhämtas genom särskilda förfrågningar.

En viss ökad uppgiftsskyldighet till ledning för annans taxering föreskrives. Detta gäller bl. a. beträffande vissa inköp och försäljningar, som gjorts av rörelseidkare och jordbrukare.

Vidgade möjligheter till granskning av räkenskaper och till annan taxeringsrevision införes. Sålunda skall kontroll kunna ske inte blott hos den skattskyldige själv utan även hos annan, med vilken han haft affärsförbindelser. Vidare skall taxeringsmyndigheterna kunna få hos andra myndigheter ta del av handlingar och annat material, som är av betydelse för taxeringskontrollen.

Särskilda bestämmelser upptagas i syfte att förhindra att insynsmöjligheterna med-

Förslag och utredningar

Till finansdepartementets avgörande ha sakrevisionen och riksskattenämnden överlämnat ett i en P.M. upprättat förslag rörande försök med viss *stickprovsmässig skattekontroll*. Inom riksskattenämndens kansli har utredning verkställts rörande arten och omfattningen av hos vissa statliga myndigheter befintligt räkenskapsmaterial och dylikt, som kan vara av intresse ur skattekontrollsynpunkt. Resultatet av undersökningen har bl. a. givit vid handen, att det ifrågavarande underlaget i många fall är av betydande intresse för taxeringskontrollen, att underlaget stundom kan vara av komplicerad natur samt att flera av de myndigheter, vilka besitta det ur kontrollsynpunkt sannolikt mest gi-

vande materialet, icke anse sig böra tillhandahålla uppgifter härom till taxeringsmyndigheterna. Såsom exempel på sistnämnda myndigheter nämnas handels- och industrikommissionen, valutakontoret, generaltullstyrelsen samt utlänningskommissionen.

De förslagsställande myndigheterna förorda granskning av ett mindre antal skattskyldiga, ett 20-tal. Dessa skulle utväljas stickprovsmässigt bland i första hand sådana importörer och exportörer, "vilkas rörelse är av den omfattningen eller arten, att de i förevarande sammanhang kunna anses vara av intresse ur skattesynpunkt. Det skattemässiga utfallet av en på stickprov sålunda grundad undersökning synes vara ägnad att i betydelsefulla hänseenden

föra att befogade intressen av sekretessskydd eftersättas.

Eftertaxering skall kunna åsättas i större omfattning än som med nuvarande bestämmelser är möjligt. I princip bibehålles dock regeln att sådan taxering skall åsättas inom fem år.

Slutligen föreslås vissa ändrade regler på området för fastighetstaxering, i syfte att ge ökad tid åt arbetet med åsättande av fastighetsvärdena.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 1956.

Fondskattefråga.

Riksdagen har avslagit en motion med yrkande om rätt att fördela lagfartsstämpeln vid utköp av fastighet enligt fondskatteförordningen. Enligt förordningen skall fondskatten betalas under en tid av fem år men äger riksskattenämnden för-

länga denna tid till tio år. I motionen framhölls, att utköp ofta försvårades av att lagfartsstämpeln skulle erläggas på en gång och likvida medel mången gång saknades. Riksdagen har ej ansett sig kunna gå med på en uppdelning men godkänt följande uttalande av bevillningsutskottet i dess bet. nr 25: "För sådana företag, som närmast åsyftas med den föreliggande motionen, finnes såsom framgår av det tidigare anförda möjlighet till en särskild lättnad med avseende å fondskattens erläggande, i det att medgivande kan utverkas att skatten må fördelas på högst tio år, om synnerliga skäl därtill föranleder. Vid prövningen av frågan i vad mån sådana skäl föreligger bör givetvis även kunna beaktas omständigheter som föranlett väckandet av den förevarande motionen."

D. H.